

Asia: VN/10990/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vammaisetuksista annetun lain, toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n ja sairausvakuutuslain 10 luvun 2 §:n ja 11 luvun 2 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suolistosairaudet ry kannattaa esitystä.

Lausuntopalaute koskien ehdotusta vammaisetuksista annetun lain mukaisen lapsen perusvammainen myöntämiseksi myös keliakiaa tai ihokeliakiaa sairastavalle lapselle, joka noudattaa gluteenitonta ruokavaliota:

Ehdotettu muutos on kannatettava ja parannus keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavien elämään. On kuitenkin välttämätöntä huomioida, että muutos koskee ainoastaan yhtä sairausryhmää. Tämä ei ole ongelmatonta. Todellisuudessa suuri joukko suomalaisia lapsia ja aikuisia joutuu noudattamaan joko gluteenitonta tai muuta erityisruokavaliota esimerkiksi suolistosairauden, gluteeniylherkkyyden tai ruoka-allergian vuoksi. Näistä syntyviä ylimääräisiä kustannuksia ei korvata missään, vaikka erityisruokavalioiden aiheuttamat lisäkustannukset nousevat monille kohtuuttomiksi.

Moniin erityisruokavaliota noudattaviin on ruoan ja yleisen hintatason nousun lisäksi osunut voimakkaasti terveydenhuollon asiakasmaksujen sekä lääkekustannusten omavastuiden korotukset sekä monet etuuksien leikkaukset. Yhä useammalla perusterveelläkin ihmisellä ei ole taloudellista mahdollisuutta noudattaa terveellistä ruokavaliota, joka itsessään altistaa moninaisille terveysriskeille. Erityisruokavaliota noudattavilla tilanne on usein vielä karumpi.

Esityksessä todetaan, että muiden erityisruokavalioiden kustannusten huomioiminen jää edelleen hyvinvointialueiden täydentävän toimeentulotuen varaan, joka myönnetään yksilökohtaisen harkinnan perusteella. Tämä järjestelmä ei kuitenkaan onnistu vastaamaan todelliseen tarpeeseen. Hyvinvointialueiden talous on ajettu niin tiukoille, että tuki jää usein myöntämättä, vaikka tarve olisi selvä ja lääketieteellisesti perusteltavissa. Samalla hyvinvointialueiden vaihtelevat käytännöt sekä taloudelliset resurssit syventävät kansalaisten välistä epätasa-arvoa.

Lausuntopalaute koskien ehdotuksia vammaisetuksista annetun lain menettelysäännösten muuttamiseksi:

Esityksen tavoite keventää vammaisetuushakemuksiin tarvittavan lääketieteellisen selvityksen vaatimuksia on erittäin kannatettava. Jatkossa myös muu kuin lausuntomuotoinen selvitys riittäisi, mikäli siinä on tarvittavat tiedot.

Muutos säästäisi terveydenhuollon ammattilaisten aikaa varsinaiseen hoitotyöhön ja vähentää asiakkaiden tarvetta hankkia uusia, maksullisia lääkärinlausuntoja. Terveydenhuollon asiakasmaksut, lääkärintodistukset mukaan lukien, ovat kohonneet kuluneina vuosina kohtuuttomasti. Yhä useammalle lääkärintodistuksen korkea hinta on voinut estää hakemasta tarvittuja etuuksia.

On kuitenkin välttämätöntä, että kansalaisille laaditaan selkeät ja ymmärrettävät ohjeet siitä, mitä tietoja riittävän lääketieteellisen selvityksen tulee sisältää. Samalla on tärkeää tarjota riittävä apu ja ohjeet myös OmaKannan käyttöön sekä siihen, miten tarvittavat tiedot voidaan ladata palvelusta. Ilman täsmällisiä ja kansantajuisia ohjeita vaarana on, että hakemusten käsittely viivästyy lisäselvityspyyntöjen vuoksi. Tällöin Kelan työkuorma kasvaa ja asiakkaat joutuvat tarpeettomaan luukulta luukulle -tilanteeseen.

Lausuntopalaute koskien ehdotusta sairausvakuutuslain mukaisen erityishoitorahan myöntämisedellytyksen muutokseksi hoidettavan lapsen iän osalta siten, että oikeus etuuteen olisi alle 18-vuotiaan lapsen vanhemmalla:

Sairausvakuutuslain mukaisen erityishoitorahan ikärajan nostaminen 16 vuodesta 18 vuoteen on erittäin kannatettava muutos. Muutos selkeyttää ja yhdenmukaistaa lainsäädäntöä sekä vahvistaa perheiden tukea tilanteissa, joissa nuori tarvitsee edelleen vanhemman tukea sairautensa vuoksi. Muutoksella kyetään myös edesauttamaan erityisesti alempituloisten perheiden mahdollisuuksia osallistua lapsensa hoitoon ilman kohtuutonta taloudellista painetta.

Muu lausuntopalaute:

-

Arvola Elisa
Suolistosairaudet ry